

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Posamezna števil. stanje
— 60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 96, za pol leta K 48, za četrt leta K 24, za mesec K 8. Za Nemčijo celo leto K 114, za ostalo tujino in Ameriko K 120. — Reklamacije za list so poštne proste.

Upravištvu je v Ljubljani, Franciška ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Franciška ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Enostolpna petstovica K 180, osmrtinice in zahvale po K 3—, razglasi in poslano vrstica po K 250; večkrat objave po dogovoru primeren popust.

IZPLAČEVANJE DRAGINJSKIH DOKLAD JAVNIM NAMEŠČENCEM.

LDU. Ljubljana, 22. Uradno se javlja: Ministrski svet je sklenil, da prireditelj izvedbi načelnega sklepa prejšnjega ministrstva od 19. t. m., da naj se začasne draginjske in nabavne doklade državnim uslužbencem izplačujejo še nadalje. Naredba br. 1349 od 16. decembra 1919 o posebnih začasnih draginjskih in nabavnih dokladah državnim uslužbencem je podaljšana do konca maja 1920.

ZAMENJAVA KRON SE NADALJUJE.

Ljubljana, 22. Ljubljanski dopisni urad poroča uradno: Uradno brzojavno obvestilo ministra za finance dr. Velizarja Jankovića na predsedništvo deželne vlade ugotavlja, da so vse vesti o kakih ustavitvi zamenjave kron neresnične in tendenciozne in razširjene zgolj z namenom, da povzročijo zmedo v zamenjavi. Zamenjava kron se bo nadaljevala v smislu izdanih naredb.

SIGNIRANJE NEVELJAVNIH BANKOVCEV.

LDU. Belgrad, 21. Finančno ministristvo je izdalo naredbo vsem zavodom, ki vrše izdajo novčanice, da se vsaka novčanica s ponarejenim kolkom zaznamuje z rdečo barvo, da tako obeležena ne bi mogla ostati v prometu ali pa dati drugi blagajnici v zameno.

DALMATINSKA VLADA ODSTOPILO.

LDU. Split, 20. (DDU.) Povodom odstopa osrednje vlade je odstopila tudi pokrajinska vlada za Dalmacijo.

STAVKA V VICENCI.

LDU. Bazel, 20. (ČTU.) Kakor poroča »Avanti«, se nadaljuje splošna stavka v Vicenci. Boje se, da se stavka razširi po vsej pokrajini. V Zenju je došlo izneva do krvavih izredov.

VLADNA KRIZA V RUMUNIJU.

LDU. Bukarešta, 20. Brzojavna agencija Damian javlja: V odstopnosti ministrskega predsednika dr. Vajde, so se pojavili v parlamentarnem večinskem bloku in v ordelski narodni stranki spori, ki so povzročili resno krizo vlade. Minister za Bukovino Nister in minister za Besarabijo sta že podala ostavko. V dobro poučenih političnih krogih trdijo, da bo celokupna vlada odstopila, ne da bi čakala povratka ministrskega predsednika dr. Vajde. Kot naslednik dr. Vajde se imenuje general Averescu.

USPEH KROJAČEV NA DUNAJU.

LDU. Dunaj, 21. (DunKU.) Stavka prikojevalcev ter takozvanih direktis in aranžerk je končala s tem, da se je mesečna plača prikojevalcev zvišala za 110%, plača direktis in aranžerk pa za 120%.

STROGO TAJNO...

LDU. Pariz, 20. (DunKU.) Kakor se doznava iz londonskih listov, je vrhovni svet sklenil, da bodo odšli njegova posvetovanja strogo tajna in da je zato delegacija pozval, naj v časopisu ne priobčujejo ničesar o predmetu ali poteku razprav. Javnost bo tedaj navezana na komunikacije, ki se izdajajo na Downing Streetu.

PROCES CAILLAUX.

LDU. 21. (DunKU-Agence Havas.) Državno sodišče je začelo danes javno razpravljati v procesu proti Caillaux. Borgeois je zaslišal Caillauxa o njegovem bivanju v Braziliji v decembru 1914. Caillaux je izjavil, da je vedno deloval v interesu svoje države in vsakdo v Braziliji ga je smatral za gorečega patrijota. Nemčija je v Južni Ameriki izdala milijon mark za pobiranje

njegove protinemške propagande. Caillaux je nato poročal, kako se je seznanil z Liebschajem, in je potrdil, da je bil le ta Karolyjev agent. Odklonil je vsako nadaljnje občevanje z njim. Dodal je tudi, da je kasneje sprejel Liebschaja in da mu je leta izročil sredstva za obrambo svoje žene in časti.

STIKI ČEŠKIH SOCIJALISTOV S SOVJETSKO RUSIJO.

LDU. Praha, 21. (ČTU.) »Pravo Lidu« naznanja, da je dr. Smeral dobil po sklepu socijalno-demokratske stranke naročilo, da odide prihodnje dni v sovjetsko Rusijo, kjer bo ostal dva meseca, nakar bodo poslali v Rusijo delegacijo socijalno-demokratske stranke.

POGAJANJA MED LATIŠKO IN RUSIJO.

LDU. Helsingfors, 20. (DunKU.) Po semkaj dospelih vesteh je latiška vlada končnovellavno sklenila, prireditelj s sovjetsko Rusijo mirovna pogajanja.

RDEČE ČETE V ARHANGELSKU.

LDU. Moskva, 21. (DunKU-brezlično.) Po ravnanju s fronte dospelih brzojavkah so se v ArhangelSKU uprle čete, ki jih je ententa prisilila k boju zoper sovjetsko Rusijo. Delavske sindikate v ArhangelSKU je proglasil vlado sovjetrov in se je s posadko postavil pod povelje moskovskega sovjeta. S tem činom je sovjetska Rusija prišla v posest najvažnejšega pristanišča ob Belem morju. Rdeče čete nadaljujejo pohod proti ArhangelSKU s podvojeno naglico.

OBNOVITEV PROMETA S SOVJETSKO RUSIJO.

LDU. Dunaj, 20. (ČTU.) »Wiener Mittagszeitung« poroča iz Rotterdamu, da se je poljski delegat Wasilewski, ki se je vrnil v Varšavo in ki se je udeležil posvetovanj baltskih držav v Helsingforsu, o uspehu teh posvetovanj izrazil povoljno. V Revolu se pripravila vse, da se obnovi trgovski promet s sovjetsko Rusijo. Vse mesto željno pričakuje otvoritve, ker je z blagom prenapolnjeno.

ODGOVOR WILSONA.

LDU. Bakar, 22. Sročni »Piccolo della Sera« in današnji »Piccolo« iz Trsta javljata: Wilson je odgovoril zaveznikom na njihovo zadnjo noto. Besedilo note še ni znano, toda že se ve, da le vsebina podobna prvi noti. Wilson se tudi sedaj kaže popustilnega. Italijanski ministrski predsednik Nitti ostane v Londonu, ker razgovori še niso prekinjeni.

PRVA DELAVSKA OPERNA PREDSTAVA.

»Rileto« bo v četrtek, dne 26. t. m. Ob pol 8. uri zvečer. Vstopnice se dajo v tiskarstvu »Svobode«, Šelenburgova ulica 6. II. nadstropje, vsak dan od 9.—12. ure dopoldne in od 3. do 7. ure zvečer.

LJUBLJANSKIM SODRUGOM!

Danes ob pol 20. uri diskusijski večer.

Stenografski tečaj ljubljanske »Svobodine« podružnice se vrši redno vsako sredo in soboto zvečer od 7. do 8. ure v učiteljsku. Sodrugi in sodružice! Posežite pridno in točno naše tečaje, kajti le v izobrazbi je moč.

G. dr. Izidor Cankar naznanja, da prihaja z Dunaja v Ljubljano v povsem privatnih stvareh, ne pa zato, da bi prihajal v poštev kot kandidat za deželno predsedstvo.

Udruženje jugoslov. akademikov-bezuncev, Ljubljana sklicuje za ponedeljek, dne 23. februarja t. l. ob 20. uri v zadnji sobi kavarnе »Zvezda« važen sestanek. Vabljeni so tudi člani in odborniki akad. ferijalnih društev »Balkan« v Trstu in »Adrija« v Gorici ter starejšine iz zasedenega ozemlja. — Odbor.

Kakšno vlado je sestavil reakcionarski blok...

Koroščevo ministrstvo je imelo v svoji sredi zločince.

Belgrad, 20. februarja.

Kakor vam je že znano iz brzojavk, smo dobili »novo vlado«. Lahko pa tudi rečem, da je še — nima. Oficijelno je še ni. Gospod Stojan Protić, stari vodja srbskih radikalcev, je v družbi vodje slovenskih oziroma jugoslovanskih klerikalcev, dr. Korošca, sestavil vlado, ki naj bi »parlamentarnim putem« vladala. Gospodje so natvezili dvoru in regentu, da imajo v narodnem predstavništvu večino... Regent je pristal na njihove predloge in — eto Protić-Koroščevo »vlado«!

Belgrad se smeje in — je ogorčen! Smeje se, ker vidi na listi novih ministrov hrvaškega advokata Hanžeka, ki je pred tednom dni na shodih silno zabavljaj čez Srbe in čez monarhijo. Proglasil se je za najboljši vnetega republikanca, ki ne pristopi dvorskega praga, kaj še, da bi bil — kraljevi minister. Dr. Hanžeka sicer noben človek na svetu za resnega ne jemlje, ali vseeno je mož postal po nasvetu dr. Korošca kraljevi minister. Pripovedujejo sicer, da se Hanžeka že črtali iz liste ministrov. Belgrad se smeje Hanžeku in onim, ki so ga predlagali. Da je dr. Korošec tudi pri tem prizadet, se razume.

Belgrad je silno ogorčen, da sta mogla Protić in dr. Korošec predložiti regentu v podpis za ministra — turškega bega Hrasnico iz Sarajeva. Ne zato, ker je malo čudno, da postane poleg pravoslavnega radikalca in katoliškega klerikalca minister tudi turški beg — ali zato, ker je ta turški oziroma bosanski beg bil med morilci Srbov.

Pred dvema meseci je prišel v ministrstvo zunanjih del spis onih, ki se jih obtožuje, da so izvršili zločine nad Srbi. Med temi je tudi ime Halil beg Hrasnica, ki je kot avstrijski oficir (voj. avditor) obsodil 32 nedolžnih Srbov na smrt v Kragujevcu. Za časa vojne je bil v Kragujevcu preki sod, ki je ob udeležbi sedanega Koroščevega ministra obsodil te nesrečne žrtve.

Ogorčen je Belgrad in ogorčeni so šumadinci, da je kaj takga sploh mogoče! G. Reis, profesor lozanskega vseučilišča, ki je član medzavezniške ankete za konstatiranje vojnih zločinov, je začuden vzkliznil, ko je čul za to vest: »Ljudje božji, ali je to res mogoče?«

Da, da — mogoče je, kati tam, kjer dr. Korošec sodeluje, je vse mogoče...

Ogorčeni so Srbi dalje nad tem, da se jim za ministra prezentira mož, ki je kot član tzv. »Staatschuldenkontrollkommission« na Dunaju glasoval za vojne kredite, s kojimi se je bojevalo proti Srbiji in antanti. Začuden so, da se jim prezentira za ljudskega ministra nekoga Roškarija, okaterem se ve samo, da je v svoji mladosti ustrelil — svojo kuharico. Začuden se vprašujejo, ali med slovenskimi kmetovalci res ni dobili boljšega moža. Roškar je v svoji mladosti ubil žensko, ki mu je kuhala. Pred poroto je bil obsoljen na mesec dni zaporu, češ, da je izvršil ta čin v silobranu...

Res — to novo ministrstvo je »vzorno« sestavljeno. Poleg imenovanih je v ministrstvu za justico — Ninčić, ki je, kakor znano, naše finance tako imenitno zavožil. Finančni minister je sedaj Velizar Janković. To je mož, ki je kot član naše finančne delegacije v Parizu zastopal mnenje, da so nevoosvojenosti kraji naše države del neprijateljskega teritorija in da mora plačati ta del Srbije kar največje vojno odškodnino. Sedaj je v tako akutnem vprašanju valutne reforme pokazal svojo kvalifikacijo z zastopanjem mnenja, da je treba zamenjati dinar s krono po različi 1 : 16 ali 1 : 20.

Minister za notranja dela je Trifković, ki je imel svojčas »justico« na vesti... Socijalno politiko naj vodi — Krnić, kdor to sliši, se smeje in trdi, da je bilo mogoče to določiti samo v predpustu... Pošto naj upravlja Drinković, oni Drinković, ki je za časa vlade Narodnega vleča bil — vojni minister. Mnogo mesecev je krožil med politiki dovtip: »Kako je na hrvaških železnicah?« — »Ej — prav tako, kot z Drinkovićevo vojsko...«

Prehrano naj bi vodil macedonski profesor Stanišić, ki ni ne politik ne strokovnjak... Trgovino dobi v roke stari izvoznikar — Ribarac, ki se je nedavno proglasil za republikanca in pripravljen v — republikanski klub. Jaša Prodanović, ki načeluje republikanskemu klubu, pa je starega Ribarca seveda odklonil...

Železnice bo upravljal dr. Korošec, ki je — kajpada — železničar po poklicu. On bo »požegal« mašine in vagona, pa pojde... (In vozil se bo lahko tudi v salonskih vagonih. Menda bo »Večerni List« vsaj sedaj zadovoljen. Op. stavca).

Vojni minister je še »bele roke« general Branko Jovanović...

Poleg vseh teh mož reakcionarnega bloka je treba omeniti še ministra ver, dr. Fran Jankovića, ki je po zrušitvi Avstrije v brežiškem okraju pozival narod, naj kliče: Živel cesar Karel! Isti gospod je kot član avstrijske državne komisije po razpadu avstro-ogrške monarhije 5. novembra 1918 glasoval na Dunaju za avstrijske vojne kredite in je kot verni sluga Habsburžanov in ognjevit pristaš vojne proti Srbiji dobil Franc Jožefov red.

Vsi belgrajski listi, izvzemši dveh radikalnih »Tribuna« in »Samouprava« z ogorčenjem obsojajo novo »vlado«. Celu med radikali se pojavila silna struja proti nji...

Da je to vlada samo vlada za dobo par tednov, je jasno. Javnost je proti nji. V narodnem predstavništvu pa ne dobi kvoruma.

Zalostno je le, da se je taka vlada mogla sploh kdaj — pojaviti!

(Op. uredništva: Belgrajsko občinstvo je nameravalo uprizoriti demonstracijo, ko je izvedelo o tem prvem ministrstvu. Tako drugi dan pa se je ministrstvo rekonstruiralo. Protić je namreč predložil novo listo in podpisan je bil ukaz, s katerim so imenovani na mestu kompromitiranih ministrov ti-le: za socijalno politiko Šurmin, za agrarno reformo Krnić, za šume in rude na Kovačevic, vsi iz Narodnega kluba).

Mariborske novice.

Mariborska »Straža« je gotovo eden najhujših in poleg tega tudi najzlobnejših listov, kar jih izhaja pod klerikalno duhovsko patronanco. V vsaki številki ima polno denunciacij čez socijaliste in demokratice. In tista »Straža«, ki je bila največja sovražnica srbskega naroda, ki je vedno in povsod odkrito hujskala, zlasti med vojno proti Srbom, obdoljuje v zadnji številki našo stranko, da agitira za »Los von Serbien«. Naša stranka sestavlja namreč svoj volilni imenik in ker mi ne znamo tako goljufati kot klerikalci in tudi nima mo denarja, da bi podkupovali mestne uradnike, kot je delal to »klerikalna dika in ponos«, zloglasni Žebot, za kar je bil zaprt, bomo sestavili ta imenik z vprašalnimi polami. Dovoljenje za to pa ne bomo prosili klerikalne stranke, zato se tudi malo menimo za njihovo denuncijantsko pisarjenje. Pri volitvah že dobe odgovor!

Kaj je z Žebotom? Da spadajo podkupovanja na zatožno klop, je menda jasno. Klerikalni kričar in »urednik« klerikalnih listov, Žebot, je podkupoval mestnega uradnika, da bi mu izročil volilni imenik. Kakor čujemo, je ponudil zato večjo vsoto tisočakov. Zahtevamo, da se ga po-

stavi na zatožno klop in obsodi kakor zaslužil!

Viničarski tabor, ki se je vršil azdno nedeljo v veliki Ožtovi dvorani, je zopet jasno pokazal, kako obrača kmetstvo ljudstvo hrbet klerikalni stranki. Nad 1500 nedeležencev viničarjev, malih kmetov in žena je dalo duška svojemu ogorčenju in vstopilo v kmečko-delavsko zvezo naše stranke. — Sklenjena je bila resolucija, ki jasno pokazuje bedno stanje našega kmečkega ljudstva. — Obširneje poročilo prinašamo radi pomanjkanja prostora v »Ljudskem Glasu«. — Klerikalci vsled tega kmečkega gibanja seveda zopet nore in denuncirajo, ali vse to prav nič ne zaleže.

Mariborski škof Napotnik, veliki ljubitelji avstrijskih cesarjev, plačuje svoje viničarje z 80 vinarji na dan! Stanje v dveh nadstropjih, kjer se nahaja 23 sob, v vagonih na kolodvoru pa zimujejo in bolehalo begunske in delavske rodbine! Lep vzdeh ljubezni do bližnjega! In Kristus ni imel, kamor bi položil svojo glavo...

II. sinfonični koncert v Mariboru. Mariborska divizijska godba prireditelj v koncertni dvorani pivovarne »Ožt« dne 6. marca ob 8. uri zvečer pod vodstvom kapelnika gosp. Ferdo Herzoga sinfonični koncert a nabizbranejšim sporedom. Koncert obeta mnogo umetniškega užika. Čisti dobiček je namenjen mariborskim mestnim ubožcem.

K položaju.

Belgrad, 20. februarja.

V državi je treba reda in gotove, določene smeri, po kolji naj se razvija delo za napredkom. Sta pa dve smeri. Ena, ki noče reda in ki hoče, da bi država ostala neurejena, konservativna in reakcionarna. Druža, ki želi, da se razmere v državi čimprej uredijo in konsolidirajo.

Prva smer je — nazadnjaška smer, ki sestoji iz srbskih radikalcev, hrvaških starčevincev in jugoslovanskih klerikalcev. Ta smer sicer ni homogena, to se pravi, da jo drži skupaj le negacija; pri pozitivnem delu se bodo pri tej smeri pokazala najrazličnejša, povsem nasprotujoča si mišljenja. Predstavljajo jo osebe Protić, Pašić, Ninčić, Velizar Janković (rad.) Lorković, Laginja, Drugović (nar. klub), Korošec, Benić, Šimrak (jugoslov. klub — klerikalci). Njih stranke ne predstavljajo večine v narodu. Srbski radikali so pri volitvah leta 1912. bili v manjšini — i opozicija je dobila okoli 50.000 glasov več kot radikali, daš so oni kot vlada vodili volitve. Mandatov so seve takrat dobili radikali največ, ker so propore uredili po »svolemu«. Starčevinci so bili v hrvaškem saboru v manjšini; večino je predstavljala srbsko-hrvaška koalicija. Edino na Slovenskem so bili klerikalci večina v narodu, ali takrat so bili drugi časi... Vlada je absolutno g. dr. Susteršič, ki sedaj niti ne sme več v ono domovino, kjer je takrat oblastno gospodaril.

Druga smer je demokratska in socialistična. ki ima težnjo za napredkom o državi, težnjo za svobodnim, nerušenim razvojem...

Pred šestimi in pred štirimi meseci se je regent odločil za to drugo smer. Ako pogledamo nazaj v dobo teh štirih mesecev, vidimo, da je bilo izvršene obilo potrebnega in tudi koristnega dela. Vlada demokratov in socialistov je v vsakem pogledu izvršila veliko delo. Težko je bilo nje-no delo, ker je prevzela zavoženo dedščino koncentracijskega kabineta Protić-Koroščevega...

Njena parola je bila: na volišče — ljudstvo naj odloči, komu zaupa! Po njenem predlogu bi se volitve imele vršiti 24. maja t. l. Za volitve je vse potrebno pripravljeno.

Proti tel paroli pa vstajajo klerikalci, hrvaški nazadnjaki in radikali, ki hočejo, da zboruje to začasno

»narodno Predstavništvo« še dalje, da rešava velike probleme itd. . . . Skratka, da se oddalimo od volitev, ki naj bi bile enkrat leta 1921. ali 1922. . . .

Prva seja narodnega predstavništva je pokazala prav lepo sliko tega začasnega Narodnega Predstavništva. Bilo je navzočih celih — 37 poslancev . . . Od 288 — 371 Demokratje in socialisti se seve seje namenoma niso udeležili, ker stoji na stališču, da je to »Predstavništvo« treba razpustiti . . . Opozicija pa je razpolagala z 32 poslanci, ker od 37 je bilo od vladnega bloka 5 poslancev radi kontrole navzočih . . .

Kriza je torej zaenkrat rešena. — Vseh razsodnih ljudi želja in parola pa je: razpustiti ta »parlament« in razpisati volitve, in to je edino prav in potrebno.

Ponarejeni kolki na tisočkronskih bankovcih.

Generalni inšpektorat finančnega ministrstva v Beogradu, je z naredbom dne 14. febr. 1920. I. br. 3520 priobčil sledeče navodilo, kako se spoznajo ponarejeni kolki (markice) na tisočkronskih bankovcih.

Vse pristne markice so v barvi in črtežu enake.

Orb in doljni del markice izdelan je v pomarančasto rumenih barvah (svetlejši in temnejši). Gornji del markice, krog okoli grba in okvir cele markice so modri (ultramarin). Izven napisa na markici je vsa modra barva vezana z oranžasto ter je grb, napis in črtež v dolnjem delu markice kakor tudi okvir izrazit in lasen. V pristni markici je desna prečnica belega križa v grbu vezana s četverokotom, ki je večji od ostalih četverokotov v istem polju grba. Dalje je na vseh pristnih markicah v črtežu modre barve v vsakem kotu videti rozeta v obliki runolista (planike). Krona je naslonjena na orlovi glavi, ki sta precizno izdelani, z odprtimi kljunoma in iztegnjenima jezikoma. Vsaka noga ima štiri kremplje.

Potemtakem so vse markice, ki se ne skladajo popolnoma z gornjimi popisi ponarejene.

Komisija je imela pred seboj deset različnih falzifikatov, ki so se razlikovali od pravih markic tako-le:

1. Najboljši falzifikat se razlikuje od prave markice v barvi sami. Namesto pomarančasto-rumene uporabljena je limonastorumenjena barva; rumena barva je nejasno vezana z modro, da se vezi skoraj ne vidi. Napis ni tako lasen in izrazit kot pri pristni markici in črke so ožje. Križ v grbu je ožji in ni vezan z četverokotnikom.

2. Druga falzifikat ima iste znake kot prvi, samo črke so širje ter grb in krona nejasna.

3. Tretji falzifikat se razlikuje od pristne markice v barvi. Namesto pomarančaste je barva rumeno-rjava (oker) in krona na grbu je popolnoma nejasna. Križ je ožji in ni vezan z belim večjim četverokotom. Črke so ožje in namesto rozete v obliki runolista je rozeta v obliki zvezdice.

4. Četrta. Na mesto pomarančasto-rumene, uporabljena je temna limonasto rumena barva. beli križ ni vezan z večjim četverokotnikom in v vogalih sploh ni rozete.

5. Peti. Na mesto pomarančasto rumene barve uporabljena je rumeno-rjava (oker), beli okvir okoli napisa je širši; mesto, kjer se rumena in modra barva shajata, je zamazano. krona je presekana z rumeno barvo, v grbu je dolnji del presekana in slovenskega grba ni. V repu orla so mesto štirih tankih — tri debele črte, beli orel nima jezika in namesto rozete v obliki runolista je neka nepravilna figura.

6. Šesti. Namesto pomarančaste, uporabljena je rumeno-rjava (oker) barva. rumena barva je vezana z modro samo v okviru markice, krona je popolnoma nejasna, bolj ploščnata in podolgovata. beli orel nima jezika, orlove noge imajo mesto štirih krempljev samo široko belo črto; ves črtež pod napisom je popolnoma nepravilen in pretrgan po belih krogih.

7. Sedmi. Namesto pomarančasto-rumene, uporabljena je rumeno-rjava (oker), namesto temnomodre, svetlomodra barva; črke so širje, beli rob okrog napisa je širši, krona nepravilno izotvornica. levi orel nima jezika, v repu orla ni onih štirih tankih rumenih črt. v kotih je namesto rozete nepravilna figura.

8. Osmi. Namesto pomarančaste je uporabljena rumeno-rjava (oker) barva. črke so širje in okrog napisa je širok dvojni beli rob, okvir in dolnji rumeni črtež se ne zlaga z črtežem pristne markice. Sploh je to zelo slab falzifikat.

9. Deveti. Namesto pomarančaste je uporabljena rumeno-rjava (oker) barva, krona je nejasno izdelana, podolgovata in ploščnata, črke so ožje, levi orel nima jezika, namesto rozete je nepravilna zvezda.

10. Deseti falzifikat. Barva je temnomodra in svetlomodra, črke so širje, beli rob okoli napisa širok, levi orel nima jezika, krona ni naslonjena na orlovi glavi, je ploščnata in podolgovata, namesto štiri, ima vsaka noga tri kremplje in rozete ni. Modra barva pri vseh falzifikatih vleče nekoliko na zelenkasto.

Zamenjava kronskih bankovcev Avstro-ogrske banke za kronsko-ujnarske bankovce ni ustavljena, kakor so poročali dnevniki, nasprotno se ta zamenjava živahno nadaljuje ter jemlje iz prometa kronski bankovci po 20, 50, 100 in 1000 kron, ki po 15. marcu nehajo biti splošno plačilno sredstvo v naših pokrajinah.

Bankovci kolkovani z več markicami nižje vrste. Finančno ministrstvo je z razpisom J. br. 3890 z dne 18. februarja 1920 pojasnilo, da te smatrati bankovce, ki so kolkovani z več markicami nižje vrste, katerih skupna vsota pa odgovarja vrednosti bankovca, n. pr. ako je petdeset markiran z dvema markicama za dvestake in z eno markico za desete, za pravilno kolekovane.

Vsi gg. krušni komisariji se vabijo, da se zanesljivo zgledajo v torek, dne 24. februarja 1920, ob 5. uri v veliki dvorani na magistratu radi naprave novih krušnih zapisnikov.

Pevski zbor »Glasbene Matice«. Ker se pripravljajo v prvi polovici marca koncert, se vrše skupne pevske vaje v prihodnjih tednih. v ponedeljkih, sredi in petkih ob 8. uri zv. Prosimo redno in polnoštevilno! — Odbor.

Akad. filozof Srb otvori kurz za poučevanje srbsko-hrvatskega jezika in literature. Poučeval bo v srbo-hrvatskem jeziku. Tisti, ki želijo učiti se, naj javijo svoj naslov uradništvu pod št. 10. — Srb.

Zakotni menjalci. Verižniški urad je napovedal boj tudi raznim zakotnim menjalcem, ki so doslej posebno izjemali vračajoče se vojne ujetnike, vojake in naše Amerikance ter tudi druge inozemce. Nekemu takemu menjalcu so zaplenili velike množine raznih tujih valut, zlasti dolarjev, lir, potem pa tudi lepo zalogo srebrnih in zlatih kron. Nekdo se je izrazil: »Zato je taka draginja, ker te pitavke tišče dobri denar.« Mogoče ima prav!

Legenda.

Takrat, ko sta hodila po svetu Kristus in sv. Peter, so bili še vsi narodi enaki in se niso med seboj razlikovali v ničemer drugem, kakor v tem, da so govorili različne jezike. Ko je Kristus videl njihovo duševno revščino, je v skrbeh za njih prihodnost sklenil, da jih obišče in jim da. česar si sami pože. Tako sta Kristus in sv. Peter najprej prišla na Angleško. Kristus vpraša prvega Angleža, ki ga sreča: »Kaj bi bili radi vi Angleži?« Anglež mu takoj odgovori: »Svetovni trgovci«. Kristus obljubi izpolniti željo Angležev. In tako se je tudi zgodilo. Nato prekoračita Kristus in sv. Peter morsko ožino in prideta na Francosko. Tu vpraša Kristus Francoza: »Kaj želite biti vi Francozi?« »Želimo biti hrabri in veliki in želimo biti tudi filozofi«. In tako se je zgodilo. Prišedši med Germane, vpraša Kristus tudi te po njihovi želji. »Želimo biti močni. Tudi genitalni iznadiitelji bi radi postali.« To vam bo dano, pravi Kristus in odide k Jugoslovanom. »Kako želijo imati vi, slavni Jugoslavlani. Povejte mi, ustreženo vam bo.« vpraša Kristus. Zgodilo pa se je, da slučajno niso bili vsi Jugoslavlani skupaj in zato so navzoči v zadregi odgovorili: »Počakajte gespod, tu ne gre kr tku. Morma preiskicat en velk tabor in tm boma šele odločil, kaj pravzaprav čma«. — Kristus in sv. Peter počakata. Medtem so Jugoslavlani sklicali vse svoje može, da se posvetujejo. Pričelo se je hudo prerekanje in celo kľofute so padale, ker je imel vsak svojo osebnostno željo. Nazadnje pa se je celo konstatiralo, da manjka še Janeza, Mirka, pa Jureta in še par drugih. »Veš, dragi moj Peter«, nagovori Kristus svojega spremljevalca, »jaz sem tega čakania že sit. Stopiva torej tačas, dokler se ne pobotajo, tia v Italijo«. Reki se besede, se dvigneta in gresta k Italijanom. »Kaj bi pa radi bili vi, Italijani«, vpraša Kristus. »Noi vogliamo esser teatrali e fantastici«, se odrežajo Italijani. In res, tako se je tudi zgodilo. Zdal sta se hotela vrniti Kristus in sv. Peter k Jugoslovanom. Ker pa se ti še vedno niso pobotali, Kristus in sv. Peter še danes

zastoj čakata, da bi izvedela njih željo . . . Presodite sedaj, če je to res samo legenda ali pa je vendar resnična dogodbica!

Iz Slovenije.

Vrhnik.

Nekateri trgovci spekulirajo na vse strani, kako bi tudi pri denarnih manipulacijah zaslužili. Eden izmed tistih je tudi tukajšnji trgovec J., ki sedel kar naenkrat noče več sprejemati v plačilo kronskih bankovcev nižje vrednosti, temveč zahteva samo debeli denar. Predno so se kronski bankovci kolekovali, pa je ta možakar sprejemal samo eno- in dve-kronske bankovce. Ljudstvo se radovedno vprašuje, če pristojna oblast res nima toliko moči, da bi takim ljudem dopovedala, da je danes kronski drobiž še vedno v veljavi!

Pragersko.

Kakor ljulika med pšenico, tako so med nami nasejani zvezarji. V zadnjem svojem poročilu smo pa poročili na nekega hudega zvezarja B., ki se je prelevil nedavno v agilnega zvezarskega agitatorja, ker so se mu obljubile zlate zvezdice in mesto premikalnega nadziralca. Sicer je ta vzgledni mož dolga štiri leta zelo zvesto hlapčeval avstrijskemu kapitalizmu, ali to ga ne ovira pri sedanjem njegovem poslu, da ne bi zabilavil čez naše sodruge. Drugi njegov zvezarski pomagač je skladiščni mojster V., ki smatra vse žel. uslužbenca za navadno svolat in se večsah razkači tako, da se bojimo, da se

bi mu ne bilo treba še kdaj vrniti tja, kjer človek ni več gospodar svojih živcev. Hoteli smo na tem mestu povedati le to, da bi bilo sploh za vse naše zvezarje bolje, če v prihodnje naše sodruge pustijo popolnoma pri miru, ali pa se bomo v nasprotnem slučaju drugič še kaj več pomenili.

Čemšenik.

V naši fari klerikalci še danes nemejeno gospodarijo. Med njimi se najbolj odlikuje gospod kaplan, ki pridno agitira za klerikalno kmečko zvezo. Če ga kdo ne posluša, se mu precej zameri. Socialne demokrate pa je g. kaplan že zdavnaj zapisal vraga. Ali kljub temu mu ne gredo vsi na limanice. Sedaj pridno zbira okoli sebe čemšeniška dekleta in fantje in jim prepoveduje druženje s pristajši neklerikalcev. Klerikalni fant si mora izvoliti le klerikalno dečevico in narobe. Sploh so klerikalne glave v naši fari prav brihtne in se znajo imenitno vmešavati v vsako stvar. Ali pride čas, ko bo tudi čemšeniške klerikalne slave konec in bodo ljudje spoznali, da je resnica in pravica le v socializmu, klerikalizem pa da je gola hinavščina in laž.

Cirkovec na Dravskem polju.

Dne 15. t. m. je priredilo tukajšnje klerikalno bralno društvo neko igro, pri kateri so sodelovale v prvi vrsti Marijine device. Javnosti je znano, da so v ptuškem okraju ob nedeljah gostilne zaprte že ob dveh popoldne. Zato so klerikalci po končani igri popivali in plesali pozno v noč v prostorih svojega bralnega društva, kamor so nosili iz bližnje gostilne vino.

Kaplan je pomagal godbi igrati, cirkovška inteligenca pa se je z Marijinimi devicami vrtela v divjem plesu. Res prelepa družba! Pa še pravijo, da vera peša! Nam je le žal našega učiteljstva, ki se meša v to družbo, mesto da bi se z vsemi svojimi močmi posvetilo izobrazbi mladine. Radovedni smo tudi, na čigave stroške naši klerikalci prirejajo svoje nočne »dobrodelne« zabave . . .

Smartno pri Litiji.

Priobčili smo zadnjič dopis, v katerem se je trdilo, da je dekan g. Mateti Rihar dobil za svoje požrtvovalno delo v bivši Avstriji za časa vojne celo križec za civilne zasluge, na kar lojalno popravljamo: »Ni res, da je g. dekan za svoje požrtvovalno delo dobil celo križec za civilne zasluge, res pa je, da g. dekan ni prijel križca za civilne zasluge«.

Troite na revmatizmu in glihčičnih bolečinah? Vdrgnjenje s pravim Fellerjevim Elza - fluidom je takorekoč dobrodelno! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 24 K.

Rabite milo-odvalajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza - kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 12 kron. — Zagorski sok zoper kašelj in prene bolečine 1 steklenica 4 K. — Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 12 K. — Omot in poština posebel, a naicenele. Eugen V. Feller, Stubica donja. Elzatrž št. 252 (Hrvatsko). — F. — 980

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh. Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubliani.

Št. 646/V. u.

257

Razglas.

glede rednega rekrutovanja rojstnih letnikov 1899 in 1900.

Po naredbi deželne vlade za Slovenijo, oddelek za narodno brambo, in sporazumno s komando dravske divizijske oblasti se v kratkem vrši redno rekrutovanje rojstnih letnikov 1899 in 1900.

Rekrutni spiski po napravljani ter so od 23. do 28. februarja 1920 v uradnih urah na ogled v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«.

Svoji vpisanih mladeničev in mladeniči sami se pozivajo, da si ogledajo rekrutni spisek in se prepričajo o pravilnem spisu rodbinskih članov in imovinskem stanju, ter da si v slučaju opazitve pravočasno preskrbe dokazila o drugačnih podatkih, katere je predložiti mestnemu vojaškemu uradu ali pa rekrutni komisiji, da popravi rekrutne spiske.

Mladeniče, ki bivajo v inozemstvu ali izven mestne občine, je svojem obvestiti o rekrutovanju, da se nad njimi ne udelevi določilo člena 11. in 12. zakona o ustroju vojske, ki se glasi:

»Člen 11. Kdor se odtegne službi v kadru in se izsledi do 31. leta, služi v kadru tri leta, ne glede na rodbinsko stanje, in poleg tega se mu podaljša služba v vseh pozivih za dobo, ki jo je zamudil. Sorodniki plačujejo v tem slučaju od 21. leta mladeniča, dokler se mladenič ne prijavi sam ali pa izsledi, vojnico (vojaško takso) in druge davke«.

»Člen 12. Svojece, ki prikrivajo rekrutovanju podvrženega mladeniča in ga pravočasno ne prijavijo za rekrutovanje ali v slučaju potrditve ne odpošljejo v vojaško službo v kadru, kaznuje divizijska komanda na globo od 100 do 300 dinarjev v korist vojnega ministrstva, v slučaju neizterljivosti globe pa z zaporom do 30 dni, katerega je takoj nastopiti«.

Mladeničem pristojnim v inozemstvo je takoj ali pa vsaj v štirih mesecih od današnjega dne predložiti uradne listine, ki potrjujejo inozemsko pristojnost.

Dnevi rekrutovanja se objavijo pozneje.

Radi zabeležbe in popolnitve rekrutnih spiskov se je vsem v Ljubljano pristojnim in vsem v Ljubljani rojenim, izven Ljubljane pristojnim, leta 1899 in 1900 rojenim mladeničem brez izjeme in neglede na to, ali so že služili pri vojakih ali ne, in neglede na to, če danes služijo pri vojakih, osebno ali pa po svojih zglastih po nastopnem redu v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu« in sicer:

1.) Dne 23. februarja 1900 rojstni letnik 1899;

- a) od 9. do 11. ure začetne črke A do M;
- b) od 11. do 13. ure začetne črke N do Ž, domačih, v Ljubljano pristojnih mladeničev.

2.) Dne 24. februarja 1920 rojstni letnik 1899;

- a) od 9. do 11. ure začetne črke A do M;
- b) od 11. do 13. ure začetne črke N do Ž, tujih, v Ljubljani rojenih in izven Ljubljane pristojnih mladeničev.

3.) Dne 25. februarja 1920 rojstni letnik 1900;

- a) od 9. do 11. ure začetne črke A do M;
- b) od 11. do 13. ure začetne črke N do Ž, domačih, v Ljubljano pristojnih mladeničev.

4.) Dne 26. februarja 1920 rojstni letnik 1900;

- a) od 9. do 11. ure začetne črke A do M;
- b) od 11. do 13. ure začetne črke N do Ž, tujih, v Ljubljani rojenih in izven Ljubljane pristojnih mladeničev.

Zglasti se je osebno; le težko bolne, iz Ljubljane odsotne in pri vojakih službo mladeniče smejo zglasti sorodniki.

K zglastvi je prinesiti seboj: Vsem, brez izjeme:

- a) rojstni list;
- b) poročila župnih uradov iz rojstne matice, na posebno tiskovino, ki se je ravnokar dostavila vsem župnim uradom;
- c) izkaz o neposrednem davku skupne rodbine, ki se dobi pri davčnem uradu za mesto Ljubljano;
- d) potrdilo o nesposobnosti moških svojcev za pridobitek, zlasti onim, ki reflektujejo na kako vojno olajšavo.

Poleg tega je prinesiti:

- a) obvezancem, ki so že služili pri vojakih, vojaške listine;
- b) dijakom, zadnje šolsko spričevalo ali potrdilo ravnateljstva o obiskovanju šole;
- c) inozemcem, izkazilo o inozemskem državljanstvu.

Kdor prezre, zamudi ali namenoma opusti zglastev, zadenejo njega in njegove svoje zgoraj navedene posledice zakona o ustroju vojske, poleg tega pa bo izostale zasledovala policija in jih s silo privedla k zglastvi.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 15. februarja 1920.